

Advies aan Provinciale Staten		Uw contactpersoon
		K. Konings AD/STG
		Doorkiesnummer +31 235143032 Koen.konings@noord-holland.nl
Tbv Statenvergadering d.d	7-3-2022	
Commissie RWK		
Datum commissievergadering	10-2-2022	
		3 maart 2022 1 13
Onderwerp: Voordracht Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020		

Advies commissie RWK:

de Voordracht Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 als bespreekstuk door te geleiden naar PS van 7 maart 2022.

Uittreksel van het concept-verslag RWK 10-2-2022:

4.a. Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (A-agenda RWK 7-2-2022)

Het Kabinet besloot in mei 2021 om de invoering van de Omgevingswet uit te stellen. Dit heeft gevolgen voor de provincie Noord-Holland, onder meer voor de uitvoering van de Regionale Energiestrategieën voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid (RES'en). Om doorgang van de RES'en mogelijk te maken is besloten om de Omgevingsverordening NH2020 gedeeltelijk aan te passen voor het onderdeel 'Wind op Land'. Die wijziging heeft ter inzage gelegen en wordt nu aan PS gestuurd om de aanpassing vast te stellen.

Mw. **De Vries** (PvdA) geeft aan dat inwoners hun zorgen hebben geuit over mogelijke gezondheidsschade, schade voor het Noord-Hollands landschap, de leefbaarheid. Er zijn zorgen over de eigen gemeenten en over buurgemeenten die windturbines plannen aan de randen van de gemeentegrens. Gezondheidsschade mag niet, bij plannen van gemeenten bij de randen dan moet er met de buurgemeenten worden gesproken. De gedeputeerde heeft toegezegd dat de provincie dan ook aan tafel zit. Samen zorgen we ervoor dat de klimaatdoelen worden gehaald met aandacht voor zorgvuldige participatie. Het gaat nu over een procedurele vertaling van wat eerder gezamenlijk is afgesproken: verankering van de RES in de Omgevingsverordening. Dat is zorgvuldig verwerkt in deze herziening.

Mw. **Van Andel** (CDA) geeft aan dat haar fractie de doorontwikkeling van duurzame energie in allerlei verschillende vormen steunt gezien de ernst van het klimaatprobleem. De vraag is of de plaatsing van

windturbines in Noord-Holland de meest logische en effectieve bijdrage hieraan is. De provincie is erg vol en de plaatsing van windturbines botst met het belang van leefbaarheid en goede ruimtelijke ordening. Alternatieven zoals wind op zee zijn wellicht goedkoper, haalbaarder en daardoor maatschappelijk wenselijker. In het afwegingskader uit wind en zon op land heeft de fractie laten zien hoe men aankijkt tegen de herziening van de verordening aankijkt. Het weghalen van de waarborg van 600 meter afstand van windmolens bij gevoelige bestemmingen en het ontbreken van waarborgen op het gebied van gezondheid, leefbaarheid, mogelijkheden voor participatie en de ecologische, landschappelijke en financiële effecten zorgt voor een situatie waar de fractie niet achter staat. Daarnaast is de voorwaarde dat buurgemeenten het met het plan eens zijn niet geregeld. De provincie had met al haar kennis en kunde hier een belangrijke rol kunnen oppakken. Nu wordt het volledig overgelaten aan de gemeenten. Dit is in discrepantie met wat er allemaal niet mag op het gebied van wonen maar blijkt wel op het gebied van windmolens en zonnepanelen.

Mw. **Van Wijnen** (GL) herhaalt de woorden van mw. Van Andel dat Noord-Holland vol is. Vorige maand stemde haar fractie echter voor de strategie voor datacenters. Er is dus ruimte voor datacenters maar er is geen ruimte voor schone energie die de datacenters moeten voeden?

Mw. **Van Andel** (CDA) antwoordt dat er geen ruimte is voor de overlast die wordt veroorzaakt door windmolens. Veel insprekers gaven aan zich hier zorgen over te maken en zij vragen zich terecht af of dit logisch is in de soms dichtbevolkte gebieden van Noord-Holland.

Spreekster geeft aan dat er een gerechtelijke uitspraak is geweest over een windmolenpark in Delfzijl die aangeeft dat er een milieubeoordeling noodzakelijk is om te bepalen of er een goede balans is tussen het algemeen belang van meer opwek van duurzame energie en het belang van de leefbaarheid van omwonenden. Dit moet goed gemotiveerd worden. Een afstandsgrens kan helpen om te motiveren dat hiermee rekening wordt gehouden. CDA zal samen met JA21 een amendement indienen die erop toeziet dat de 600 meter afstandsregel blijft staan. Het belangrijkste argument hierbij is dat het erg onlogisch is om, nu er in het Regeerakkoord staat dat er heldere afstandsnormen voor de bouw van windmolens op land komen, als provincie een afstandsnorm weg te halen. De fractie zou graag op meer punten waarborgen zien en is blij dat er een aantal moties vanuit de RES nog niet als afgehandeld wordt beschouwd. De fractie vreest dat er op vele velden zonnepanelen worden gelegd waardoor er landbouwgrond verloren gaat terwijl naastgelegen grote daken geen zonnepanelen hebben.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt of er andere zaken zijn waarover de CDA-fractie zou kunnen nadenken over kaders buiten de 600 meter afstandsnorm.

Mw. **Van Andel** (CDA) verwijst naar het afwegingskader van haar fractie. Zij zou graag zien dat in de Omgevingsverordening een aantal waarborgen wordt genoemd waar de inwoners van Noord-Holland op kunnen rekenen.

Mw. **Van Wijnen** (GL) geeft aan dat er vanuit het Rijk waarborgen zijn die ervoor zorgen dat de overlast minimaal is. Vindt mw. Van Andel deze waarborgen onvoldoende? En waarom neemt ze aan dat eventuele nieuwe waarborgen wel voldoende zullen zijn?

Mw. **Van Andel** (CDA) antwoordt dat er volgens haar geen waarborgen zijn op het gebied van leefbaarheid, gezondheid en financiële participatie. De afstandsnorm die gebaseerd is op geluid zal op 300–350 meter liggen terwijl het Regeerakkoord zegt dat men met heldere afstandsnormen komt. Het is volgens spreekster dan ook een slecht idee om de afstandsnormen op dit moment los te laten.

Mw. **De Vries** (PvdA) geeft aan dat het in de provincie niet gaat over afstandsnormen maar over geluidsnormen. Iedereen heeft recht op maatwerk. Als mensen op 700 meter afstand wonen en gezondheidsklachten hebben dan moeten zij ook tegemoet worden gekomen.

Mw. **Van Andel** (CDA) is het hiermee eens. De fractie ziet graag een minimale borging voor de inwoners qua afstand.

Spreekster vraagt de gedeputeerde om ideeën hoe ervoor gezorgd kan worden dat er zonnepanelen op landbouwgrond komen te liggen terwijl er voldoende daken zijn waar zonnepanelen op gelegd kunnen worden. De fractie is enthousiast over het idee om kleine windmolens in landelijk gebied te plaatsen. Bij windparken groter dan 5 megawatt is de provincie het bevoegd gezag. Dit gezag kan worden overgedragen aan gemeenten. In een reactie op de zienswijze geeft de provincie aan niet van plan te zijn hiervan af te wijken. Moeten gemeenten vrezen dat als een initiatiefnemer bij de provincie toestemming vraagt voor een groot windpark, dit zonder hun medeweten en/of toestemming gebeurt?

Dhr. **Van Hooff** (PVV) geeft aan dat zijn fractie altijd tegenstander van windturbines is geweest en voorstander van kernenergie. Door het gebrek aan daadkracht in vorige jaren wordt naarstig gezocht naar plekken om de enorme windturbines neer te zetten. De fractie begrijpt de grote zorgen van omwonenden en vindt het zorgelijk dat gemeenten zelf mogen bepalen waar de windturbines worden geplaatst. De fractie heeft begrip voor de zorgen van de insprekers. Er waren twee rode lijnen in de inbreng: de participatie en communicatie werden als slecht ervaren en er werd opgeroepen om nu niet de afstandsgrens van 600 meter te schrappen maar te wachten op de nieuwe normen vanuit het Rijk of te kiezen voor de minimale afstand van 10 keer de hoogte van de mast.

Dhr. **Klein** (CU) vraagt of dhr. Van Hooff bekend is met het feit dat men in Beieren de norm van 10 keer de masthoogte hanteerde en men daar nu spijt van heeft en overweegt deze af te schaffen.

Dhr. **Van Hooff** (PVV) is hiervan niet op de hoogte.

Spreker verwijst naar de hoorzitting in de Tweede Kamer over windturbines en gezondheid. Een audioloog van het LUMC stelde hierin dat de overheid geen geluidsnormen maar afstandsnormen zou moeten invoeren omdat deze eenvoudiger zijn te handhaven. Hij adviseert hierbij 10 keer de tiphoogte als afstandsnorm. De fractie is tegen windturbines maar als ze er toch komen dan zou de provincie deze afstand moeten hanteren en bij het Rijk moeten lobbyen om dit over te nemen. Door de norm te verhogen van 600 meter naar 10 keer de tiphoogte laat de provincie zien dat men belang hecht aan het welzijn van de burgers. Is de gedeputeerde hiertoe bereid en zo nee, wat is de zorgvuldige afweging om dit niet te willen?

Spreker vindt het bizar dat Nederland met al haar eigen IT-problemen waardoor ook de Omgevingswet vertraagd is, cyberspecialisten aanbiedt aan de Oekraïense overheid.

Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) vraagt waar dhr. Van Hooff in de provincie Noord-Holland een kerncentrale neer zou willen zetten.

Dhr. **Van Hooff** (PVV) antwoordt dat hij dit overlaat aan de overheid. Vanuit Den Haag zijn er al wat plekken ingetekend.

Mw. **Van Wijnen** (GL) vraagt hoe dhr. Van Hooff kijkt naar participatie- en inspraakmogelijkheden als het gaat om het plaatsen van een kerncentrale in een gemeente.

Dhr. **Van Hooff** (PVV) dat ook bij het plaatsen van kerncentrales zijn fractie voor participatie en transparantie is.

Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) vindt dat dhr. Van Hooff zich er gemakkelijk vanaf maakt. Hij wil geen windturbines in Noord-Holland en is voor kernenergie maar Den Haag moet bepalen waar de kerncentrales komen te staan. Waarom neemt hij niet zijn eigen verantwoordelijkheid om hierin keuzes te maken?

Dhr. **Van Hooff** (PVV) antwoordt dat zijn fractie al een keuze heeft gemaakt nl. dat men kernenergie wil. Het is helder dat hierbij participatie nodig is.

Spreker geeft aan dat de fractie niet akkoord gaat met de eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020.

Mw. **Bouhlei-Lascaris** (SP) geeft aan dat de insprekers een vrijwel eensluidend geluid lieten horen. Dit geeft aan dat men zich zorgen maakt dat de overheid over hen heen dendert. Ook de invoering van de Omgevingswet is wederom uitgesteld. GS gaf in de beantwoording op schriftelijke vragen aan dat er niet veel zicht is op de stand van zaken bij de gemeenten. Het digitale pakket hapert en kan, binnen het beschikbare budget, niet voldoen aan de wensen en eisen. Kan de gedeputeerde hier meer over zeggen? Bij het nieuwe kabinet ligt de motie Erkens-Leijten, een oproep om eerst verder te onderzoeken wat het verkleinen van de afstand van windturbines en woonomgeving echt doet met de gezondheid. Waarom laat de provincie zich zo onder tijdsdruk zetten terwijl het Rijk nog onderzoeken uitvoert. Kan de provincie een stukje langzamer gaan lopen?

Dhr. **Kanik** (D66) geeft aan dat bij de bespreking van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 zijn bijdrage bestond uit de urgentie om de klimaatdoelen van 2030 te kunnen halen, duidelijkheid om de inwoners en initiatiefnemers te informeren hoe de provincie omgaat met het opwekken van duurzame energie en goede landschappelijke inpassing. De urgentie is sindsdien toegenomen. Er is een extra dimensie van hoge fossiele brandstoffen bijgekomen. Veel mensen kunnen hun energierekening niet meer betalen. Dit is voor D66 een extra motivatie om de energietransitie door te zetten. Als onderdeel van duidelijkheid naar de inwoners heeft spreker bij de behandeling opgemerkt dat het document slecht leesbaar was vanwege de juridische taal. Dit is echter niet terug te zien. Hebben de indieners van een zienswijze wel een uitleg in eenvoudiger taal ontvangen? In de ruimtelijke handleiding staat een extra stap om plannen voor windenergie in de omgeving beter af te stemmen opgenomen. Een andere aanbeveling om een plantoets of een passende beoordeling voor een globaal planniveau uit te voeren wordt niet opgevolgd. Er wordt alleen een globale beoordeling gemaakt op de kans op effecten op Natura2000 gebieden. Is hiermee voldoende geborgd dat de kans op effecten voldoende kan worden aangetoond? Ook in het licht van de zienswijze van de gemeente Diemen die verzoekt om in artikel 6.53 toe te voegen dat het opwekken van wind- en zonenergie toegestaan is binnen NNN mits de huidige en wezenlijke kenmerken niet aangetast worden dan wel volledig gecompenseerd worden en de ecologische verbinding in stand blijft. Vindt de gedeputeerde deze toevoeging nodig? Kan de gedeputeerde aangeven wat de plannen inzake het onderzoek naar mogelijkheden om een uitzondering te maken voor kleine windturbines in de Beemster voor gevolgen gaat hebben.

Mw. **Van Andel** (CDA) vraagt wat het antwoord van dhr. Kanik is op de vele insprekers die zich zorgen maken over hun gezondheid nu het erop lijkt dat windturbines vrij dicht bij hun woningen komen te staan.

Dhr. **Kanik** (D66) geeft aan dat het gaat om een mengeling van angst voor gezondheid en angst veroorzaakt door bepaalde effecten in de samenleving. Er wordt een health impact assessment uitgevoerd, er is een meldpunt bij het RIVM, er wordt extra onderzoek gedaan, er worden critici gehoord in de Tweede Kamer. Er is een proces gaande om die zorgen weg te nemen en/of te kijken wat er gewijzigd moet worden.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt om welke effecten in de samenleving het gaat waar mensen door bang zijn gemaakt.

Dhr. **Kanik** (D66) antwoordt dat er veel desinformatie rondgaat die niet wetenschappelijk is aangetoond zoals het door windturbines veroorzaken van hartaanvallen. Dit maakt mensen bang. Met goede informatievoorziening moet duidelijk worden gemaakt wat precies de effecten zijn van windturbines.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) antwoordt dat zelfs het RIVM over dezelfde gezondheidseffecten spreekt. Het is geen bangmakerij maar wordt door verschillende instanties, wetenschappelijk onderzocht, aangetoond. De onderzoeken stapelen zich op. Hierop moet worden gewacht, er zijn gevaren. Spreker vindt het zorgelijk dat

D66 dit naast zich neerlegt.

Dhr. **Kanik** (D66) antwoordt dat D66 wel onderzoeken wil afwachten en de ontwikkelingen volgt. Er wordt echter veel misinformatie verspreid waar mensen bang van worden. Er moet goed uitgezocht worden wat precies de effecten zijn en wat niet.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt of D66 ook van mening is dat eerst de onderzoeken afgewacht moeten worden en hetgeen de provincie doet prematuur is.

Dhr. **Kanik** (D66) geeft aan dat er nog geen vergunningen worden verleend. Het gaat om een Omgevingsverordening. Als de regels op landelijk niveau veranderen zal dit direct effect hebben op de Omgevingsverordening.

Dhr. **Klein** (CU) geeft aan dat het om een kleine aanpassing van de oude Omgevingsverordening gaat. Daarbij wordt juridisch vastgelegd wat er al eerder is afgesproken bij de RES 1.0. Veel mensen maken zich zorgen over wat de RES gaat betekenen voor hun leefomgeving. Omdat er niet veel nieuw beleid wordt vastgesteld, is de insteek van CU dezelfde als eerder. Het is belangrijk dat er voldoende duurzame energie wordt opgewekt. Op sommige plekken kunnen windmolens hier een goede rol in spelen. Wel is het belangrijk om omwonenden voldoende te beschermen tegen overlast. De fractie blijft daarom hameren op goede normen als basis voor geluidsoverlast zoals de WHO-norm. GS neemt dit niet over. Hoe gaat GS ervoor zorgen dat er toch zorgvuldige afwegingen worden gemaakt die ervoor zorgen dat mensen niet teveel geluidsoverlast gaan ervaren? Heeft GS hierover contact met andere provincies? Er circuleren nog steeds kaarten en tekeningen waarop geen rekening wordt gehouden met gevoelige bestemmingen zoals volkstuinen. Ook zijn zichtlijnen van UNESCO-gebieden nog niet zichtbaar in de RES-communicatie. Kan GS er samen met de gemeenten voor zorgen dat plekken die niet geschikt zijn voor windenergie omdat ze tegen de richtlijnen ingaan, verdwijnen van de kaarten? Dit zal veel onrust wegnemen en meer duidelijkheid geven aan de inwoners. Ook de doorontwikkeling op land wordt vastgesteld, de fractie is tevreden met de uitwerking die hierover wordt gegeven in de ruimtelijke handreiking. Het is goed dat de provincie goed toeziet op een goede inpassing van windmolens in het landschap. De handreiking geeft op een goede manier instructies aan gemeenten en ontwikkelaars hoe het goed kan worden ingepast.

Dhr. **Dekker** (FvD) geeft aan dat zijn fractie geen voorstander is van windmolens en zeker niet van windmolens op land vanwege de verwoesting van het landschap. De Omgevingswet wordt uitgesteld. Bij een ongewijzigde voortzetting van de bestaande Omgevingsverordening is de provincie niet in staat om de RES-plannen onvertraagd door te laten gaan. De oorzaak van deze vertraging ligt bij het Rijk die de provincie zwaar onder druk zet om tijdig de RES-plannen te realiseren. Waarom zou de provincie zich dan in alle bochten moeten wringen om de RES-plannen op tijd te realiseren? De provincie gaat zodanige voorstellen doen dat de mogelijkheden die de nieuwe Omgevingswet geeft alvast benut kunnen worden zoals het loslaten van de 600 meter norm. De nieuwe Omgevingswet stelt vooraf eisen aan burgerparticipatie en nu zouden alleen de implementatie versnellende onderdelen meegenomen worden. Spreker vreest dat bij het loslaten van de 600 meter norm de afstand alleen maar kleiner worden waar dit kan. De fractie vraagt de gedeputeerde waarom er niet gewacht kan worden op de resultaten van de gezondheidsonderzoeken om vervolgens tot een versnelling te komen in de aanpassing van de provinciale verordeningen.

Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) geeft aan dat zij een jaar geleden aangaf dat haar fractie tegen wind op land was, is en blijft. Men staat nog steeds achter dit standpunt. Toch zal men voor de eerste partiële herziening

stemmen omdat hierover afspraken zijn gemaakt waar de fractie zich als betrouwbare coalitiepartner aan wil houden. Voor de vragen over windenergie is vorig jaar motie 127 ingediend waarin de gedeputeerde gevraagd is om als provincie de regierol te pakken wanneer buurgemeenten er onderling niet uitkomen. Dhr. Van Gilse heeft maandag al aangegeven dat de fractie niet geheel tevreden is over de uitvoering van deze motie. Lokaal draagvlak aan beide kanten van de gemeentegrens is noodzakelijk. Het kan niet zo zijn dat een gemeente besluit windturbines in een grensgebied te plaatsen waar de buurgemeente ze niet wil hebben. Voor de gemeente Landsmeer heeft dit ertoe geleid dat men de RES niet heeft vastgesteld.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt wat volgens de VVD lokaal draagvlak is.

Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) antwoordt dat het er om gaat dat gemeenten onderling kunnen afstemmen of er windturbines in een grensgebied mogen staan. Het is vervolgens aan de gemeente om te bepalen hoe zij dit draagvlak creëren. Dit stukje burgerparticipatie hoort bij de gemeente te liggen.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt wat mw. Kaamer van Hoegee vindt van de gemeente Amsterdam waar het college is aangewezen om dit te coördineren en te borgen en keer op keer blijkt dat zij dit naast zich neerleggen. Zou zij niet van mening moeten veranderen omdat dit zo misgaat?

Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) is het hier niet mee eens. De fractie wil geen windturbines op land en blijft bij dit standpunt. De verantwoording ligt bij de gemeenten, zij kunnen in hun verordeningen opnemen of zij windturbines op bepaalde afstanden willen. In veel gemeenten is dit geregeld behalve in Amsterdam waar de VVD twee keer een motie heeft ingediend die niet werd gesteund.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) merkt dat de VVD draagvlak heel belangrijk vindt en vraagt hen de bestuursverantwoordelijkheid te nemen om dit draagvlak ook te borgen.

Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) vindt dat de verantwoordelijkheid bij de gemeenten hoort omdat gezegd is dat de RES'en vanaf de onderste bestuurslaag worden opgebouwd. Dit is bij de gemeenten en niet bij de provincie.

Spreekster geeft aan dat in de grensgebieden er iets aan de hand is. Om die reden is destijds motie 127 ingediend. De gedeputeerde geeft aan dat hij er alles aan heeft gedaan om dit op te lossen. Hoe kan het dat gemeenten nog steeds aandringen op gesprekken omdat het beleid van gemeenten in de grensgebieden nog steeds niet is uitgekristalliseerd. Ook tijdens de inspraakronde van afgelopen maandag werd gezegd dat er niet wordt overlegd met de omgeving. De fractie wil de gedeputeerde vragen om voorbeelden te geven waarin hij als gedeputeerde een rol heeft gespeeld. In gemeenten als Oostzaan en Landsmeer is de situatie van het plaatsen van windturbines in het grensgebied door Amsterdam nog steeds niet opgelost. De door de gedeputeerde voorbeelden zouden als blauwdruk kunnen dienen voor die gemeenten waar de situatie nog niet is opgelost. De fractie zou het prettig vinden als de gedeputeerde nog eens terugkomt met een duidelijk kader omtrent dit onderwerp. Eind vorig jaar heeft de fractie schriftelijke vragen gesteld over de aangekondigde maatregelen m.b.t. geluid en afstand tot gevoelige objecten die in het landelijke Coalitieakkoord zijn aangekondigd. In reactie op deze vragen heeft GS aangegeven geen beleid te willen maken vooruitlopend op deze aankondiging. Nu het erop lijkt dat de Rijksregels m.b.t. wind op land gaan wijzigen heeft de VVD daar toch een aantal vragen over. Vlak voor het vaststellen van de Omgevingsverordening heeft een gemeente een veegplan ingediend om allerlei losse plannen in te dienen voordat de nieuwe regels gingen gelden. Dit terwijl ze wisten dat er wijzigingen aan zouden komen waar rekening mee gehouden moest worden. Nu we weten dat er zicht is op een wijziging van de regels betreffende wind op land is het verstandig om even te wachten. Lopen we hier een juridisch afbreukrisico?

Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt of de VVD aan de gedeputeerde vraagt om het besluit over de norm uit te stellen.

Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) bestrijdt dit. Wel heeft zij gezegd het prettig te vinden om inzichtelijk te maken wat de juridische gevolgen kunnen zijn dat als er een wijziging van Rijksregels komt en er toch dingen worden doorgevoerd.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) begrijpt deze vraag aan de gedeputeerde niet omdat de VVD juist datgene doet waardoor de provincie straks is opgeleverd aan de Rijksregels. De provincie heeft nu haar eigen kader en de VVD is juist de fractie die dit kader laat vallen. Is mw. Kaamer van Hoegee het met hem eens dat we zijn overgeleverd aan de Rijksregels?

Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) zegt dat het mooi is dat de Coalitie landelijk heeft opgenomen dat er nieuwe Rijksregels moeten komen inzake afstand en geluidsnormen bij windenergie. Hier moeten we nog even op wachten. Het zou prettig zijn dat in het vacuüm dat hiertussen ontstaat er door de gedeputeerde nagedacht wordt over de mogelijke juridische afbreukrisico's.

Mw. **Van Andel** (CDA) vraagt mw. Kaamer van Hoegee wat zij ervan vindt om nu een grens weg te halen die er landelijk waarschijnlijk weer komt. Vindt zij dit verstandig om te doen?

Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) antwoordt dat zij dit verstandig vindt omdat de provincie het besluit heeft genomen om geen kop op landelijk beleid te willen. Meerdere regels die een kop op landelijk beleid waren zijn afgeschaft en dan is het goed om consequent te zijn.

Mw. **Van Wijnen** (GL) geeft aan dat het een belangrijke stap is om Noord-Holland te voorzien van schone energie. De provincie heeft te lang op slot gezeten als het gaat om duurzame energie. Stap voor stap komen er meer mogelijkheden. Er is veel discussie geweest over de inhoud van de Omgevingsverordening. Er wordt op een andere manier gekeken naar windenergie waarbij niet de afstand als indicator wordt gehanteerd maar geluidsoverlast als maat voor geluidsoverlast. En in de geest van de Omgevingsverordening gebeurt lokaal wat er kan en regionaal wat er moet. Gemeenten hebben daarmee een stevige rol in wat ze realiseren op hun grondgebied. We blijven kijken naar gezondheidsonderzoeken om de ingeslagen weg verder goed te vervolgen. De fractie heeft geen verdere vragen. Alles wat eerder al is besproken staat erin opgenomen.

Mw. **Van Andel** (CDA) vraagt wat het antwoord is van GL op alle insprekers die zich zorgen maken over hun gezondheid.

Mw. **Van Wijnen** (GL) antwoordt dat de onderzoeken worden gevolgd waaronder het health impact assessment. Uiteraard heeft de fractie het belang van de gezondheid van de inwoners van Noord-Holland voor ogen.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) merkt op dat GL in het verleden veel kritischer was dan nu en bezorgder over de gezondheid van de inwoners terwijl de windturbines toen slechts de helft van de hoogte van de huidige windturbines waren.

Mw. **Van Wijnen** (GL) kan de vraag niet goed plaatsen. Er is een zeer consistente lijn binnen GL. Het is vreemd dat ineens gesuggereerd wordt dat de belangen van de bewoners uit het oog verloren worden. Er is inmiddels twee keer betuigd dat die belangen gevolgd blijven worden.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) ziet dit terug in de notulen rondom 2014 waarin GL-Statenleden veel kritischer waren op het wind op land-beleid dat toen werd ingevoerd. De Statenleden van GL waren toen al kritisch op windturbines bij de havens.

Mw. **Van Wijnen** (GL) merkt op dat er inmiddels veel onderzoeken liggen en er veel voortschrijding in de techniek heeft plaatsgevonden waardoor met meer gerustheid en ook een kritische houding waardoor GL nu zaken goed kan vinden.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) geeft aan dat de wijziging van de Omgevingsverordening voorligt waarmee de bovenwettelijke afstandsnormen voor windturbines worden afgeschaft. De primaire taak van de overheid is zorg voor haar inwoners. Deze staat door bestuurlijk falen onder druk. De ene na de andere crisis werpt zich op waaronder nu de energiecrisis. Deze crises gaan gepaard met een grote belasting voor de inwoners. De provincie staat nu op het punt om een extra belasting hieraan toe te voegen namelijk het afschaffen van de 600 meter norm voor windturbines. De fractie is hier faliekant tegen. Met de huidige bouwplannen zijn de

doelstellingen voor 2030 al binnen handbereik en zijn Noord-Hollandse windturbines niet nodig.

Mw. **Van Wijnen** (GL) merkt op dat de overheden al jaren miljarden uitgeven aan verbeteringen van het kustgebied en het rivierengebied. Deze miljarden worden niet uitgegeven aan onderwijs en zorg. Nu geeft dhr. Van den Berg aan dat de inwoners worden belast door het aanpakken van klimaatverandering. Worden de bewoners niet meer belast door het niet aan te pakken?

Dhr. **Van den Berg** (JA21) bestrijdt dit. De bewoners worden wel belast door de maatregelen die GL voorstelt. Als er maatregelen getroffen moeten worden en dit moet in de vorm van windturbines dan is er voldoende ruimte op zee zonder overlast en gezondheidsschade voor de inwoners.

Mw. **Van Wijnen** (GL) vraagt hoe lang dhr. Van den Berg nog wil wachten en hoe verhoudt zich dit tot de kosten die jaarlijks worden gemaakt voor het verbeteren van kustbescherming en rivierengebied die nodig zijn vanwege klimaatverandering?

Dhr. **Van den Berg** (JA21) antwoordt dat er een keuze is tussen mitigatie en adaptatie. JA21 wil voor adaptatie gaan. Als er klimaatverandering is en de zeespiegel gaat stijgen dan moet er aangepast worden aan die zeespiegelstijging los van wat je doet met uitstoot. De fractie wil onmiddellijk beginnen met het bouwen van kerncentrales. Dit kan nu zonder wachten. Spreker wil wel wachten als het om de gezondheid van de inwoners gaat.

Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) vraagt waar dhr. Van den Berg zijn verantwoordelijkheid zou nemen aangaande participatie over de plaats van een kerncentrale in Noord-Holland en op welke plek zou deze kunnen staan?

Dhr. **Van den Berg** (JA21) is verbaasd dat de VVD zulke kritische vragen stelt over de plaatsing van kerncentrales. De overheid heeft al enkele locaties voor mogelijke kerncentrales aangewezen. Noord-Holland is er daar geen van. Als de locatie aangewezen wordt dan moet dit landelijk bepaald worden.

Mw. **Kaamer van Hoegee** (VVD) vraagt waar dhr. Van den Berg een locatie ziet als Noord-Holland wel wordt aangewezen en hoe ziet hij de participatie?

Dhr. **Van den Berg** (JA21) vindt deze vragen niet relevant. Er zijn talloze plekken in Noord-Holland waar dit zou kunnen. Als hier een participatieproces aan vooraf moet gaan, dan ziet spreker dit met veel vertrouwen tegemoet omdat meer dan de helft van de inwoners voor de plaatsing van kerncentrales is, zeker ten opzichte van windturbines.

Mw. **Van Wijnen** (GL) vraagt of het klopt dat JA21 van mening is dat inzake kerncentrales de provincie zich over moet leveren aan Rijksregels. Dit terwijl JA21 de VVD verwijt zich over te leveren aan Rijksregels.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) antwoordt dat het zo geregeld is dat de provincie deze plekken niet kan aanwijzen. Als dit wel mogelijk was, dan had hij dit graag gedaan. Hij wil GS wel per motie oproepen om actief te lobbyen bij de Rijksoverheid voor het aanwijzen van een locatie in Noord-Holland.

Mw. **Van Wijnen** (GL) vindt het gemakkelijk om het op deze manier op te lossen. Trek het dan als PS naar je toe en zeg wat je wil.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) geeft aan dat bij motie gevraagd kan worden om te lobbyen voor het aanwijzen van een plek.

Het Planbureau voor de Leefomgeving heeft bepaald dat de klimaatdoelstellingen voor 2030 al bereikt zijn met de huidige bouwplannen. Ziet de gedeputeerde dit niet en waarom gaat hij koste wat kost door met het bouwen van windturbines. Al zou er een extra vraag zijn dan is het ongepast om dit met windturbines op te lossen en zeker niet binnen 600 meter.

Windturbines zorgen voor een onevenredige belasting op de inwoners in de vorm van geluidshinder en slagschaduw. Dit blijkt uit vele onderzoeken. Het aantal gehinderden bedraagt circa 60.000. Dit is voor JA21 onacceptabel. Wat heeft de gedeputeerde te zeggen tegen de betreffende inwoners?

Als de energievoorziening CO₂-vrij gemaakt moet worden dan zijn er andere alternatieven die goedkoper zijn en minder overlast veroorzaken zoals zonnepanelen op daken, windturbines op zee, één kerncentrale vervangt meer dan 2000 windturbines. De afschaffing van de 600 meter norm leidt tot gezondheidsklachten, geluidshinder en slagschaduw. De woningbouw wordt gefrustreerd en het landschap ontsierd. De gemeente Amsterdam trekt zich niets aan van het gebrek aan draagvlak onder inwoners en buurgemeenten. De zorgen over windturbines in de buurt van woonwijken zijn groot. De VVD is ook tegen de afschaffing van de 600 meter norm.

Samen met het CDA dient JA21 een amendement in waarin de VVD gevraagd wordt om te helpen met het waarmaken van hun beloften. Het voorstel sluit de bouw van windturbines binnen 600 meter volledig uit zowel in Amsterdam als in de gehele provincie. Als ze worden gebouwd dan gebeurt dit voorbij de 600 meter en niet zonder een meerderheid van de omwonenden.

De sprekers eerder deze week hebben veel zaken ingebracht. Tijdens de inhoudelijke bespreking worden termen gebruikt zoals desinformatie en wordt gesproken over het afschaffen van de normen. Hiermee wordt geen recht gedaan aan de inwoners en de sprekers. Dit vindt spreker echt kwalijk. Hij is van mening dat de PS hierin de verantwoordelijkheid moeten nemen. In de gehele provincie hebben slechts 2500 geparticipeerd. Dit is schrikbarend laag. Landelijke onderzoeken geven aan dat mensen geen windturbines willen binnen 600 meter van hun woning. Als er windturbines worden geplaatst, doe dit dan met draagvlak. Binnenkort verschijnen de resultaten van een onderzoek over windturbines, het is niet logisch om hier niet op te wachten en niet te wachten op de Tweede Kamer die zich eind van dit jaar uitspreekt over heldere, landelijke afstandsnormen.

Dhr. **Kanik** (D66) geeft aan dat de kosten voor fossiele energie enorm zijn gestegen. Dit is voor D66 reden om over te gaan op wind- en zonne-energie. Dhr. Van den Berg geeft aan dat de klimaatdoelen al zijn behaald met de huidige bouwplannen maar wil wel overgaan op het bouwen van kerncentrales die duurder zijn dan wind op zee en land. Inwoners worden hiermee nog meer op kosten gejaagd. Hoe kijkt dhr. Van den Berg hier tegenaan?

Dhr. **Van den Berg** (JA21) antwoordt dat de 35 terawattuur op land in 2030 moeten worden behaald met wind en zon. Kernenergie was hiervan helaas uitgesloten. Onderzoeken geven aan dat kernenergie niet duurder is dan wind op land en zee en het geeft minder overlast.

Dhr. **Kanik** (D66) zegt dat dhr. Van den Berg aangeeft dat er geen enkele hinder mag zijn. Zoiets is door JA21 nooit gezegd als het over Tata Steel, een nieuwe weg of vluchten van Schiphol gaat.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) antwoordt dat hij niet heeft gezegd dat er totaal geen hinder mag zijn. Hij heeft wel gezegd dat gekeken moet worden of er een andere wijze is die minder impact heeft op de inwoners.

Dhr. **Mangal** (DENK) geeft aan op zoek te zijn naar garanties. Windturbines zijn nodig vanwege de enorme klimaatopgave. Maar wat levert het op als de levens van de burgers die er last van hebben worden verziekt. Er wordt momenteel een tweede Tata Steel debacle gecreëerd. Er wordt opnieuw gemarchandeerd met waarden die de volksgezondheid dienen te waarborgen. De afstand tussen een windturbine en een woonhuis is minimaal 600 meter. De overlast kan ziekmakend zijn en het bioritme van inwoners verstoren. Kunnen reeds geplaatste windturbines bij overmatige overlast weggehaald worden? Welke harde garantie geeft GS dat we niet verzeild raken in een tweede Tata Steel debacle? Is voorkomen niet beter dan genezen en alles op alles gezet moet worden om de volksgezondheid te waarborgen en minimaal de 600 meter norm te hanteren? Wat kan de burger doen om een windturbine weg te laten halen bij overlast en hoe lang gaat dit duren? Spreker roept op om de 600 meter norm te handhaven en liefst nog een grote afstand te hanteren zoals in de ons omringende landen. Hij roept op om de gezondheid van de burgers te borgen.

Gedeputeerde **Stigter** geeft aan dat gesproken wordt over de eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 waarin juridisch wordt verwerkt wat in het Coalitieakkoord is afgesproken, namelijk de bovenwettelijke normen uit de regelingen halen, en het uitvoering geven aan wat er binnen de RES'en is vastgesteld. Het uitvoeren van de vastgestelde RES'en is nu niet mogelijk omdat er nog een absoluut verbod is voor windmolens in Noord-Holland Noord.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt om hoeveel projecten in Noord-Holland het gaat die vallen binnen de 600 meter norm.

Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat dit niet duidelijk is omdat er zoekgebieden zijn vastgesteld die soms precies en soms wat breder zijn. Na vaststelling van deze zoekgebieden start een participatieproces waarna een verdere uitwerking plaatsvindt wat er op die locatie mogelijk is. Op basis daarvan kan worden aangegeven wat er wel en niet kan.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) vindt het vreemd dat dit niet precies bekend is terwijl in de voordracht van de Omgevingsverordening staat dat we haast moeten maken met de aanpassing ervan omdat we anders het risico lopen dat projecten niet door kunnen gaan.

Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat er nu een absoluut verbod is op windmolens in Noord-Holland. Dit vraagt een aanpassing van de verordening zonder precies te weten op welke afstanden ze precies staan. Voorkomen moet worden dat plannen worden uitgewerkt waarna blijkt dat het niet kan omdat het niet past buiten de 600 meter. Daarom willen we niet uitsluiten dat het in sommige situaties binnen de 600 meter valt. Dat is de strekking van de verordening.

Het beeld dat door een aantal Statenleden is geopperd dat het ontbreekt aan voorwaarden is niet juist. De rechter heeft bij windpark Delfzijl aangegeven dat de bevoegde gezagen zich niet kunnen baseren op het activiteitenbesluit qua milieubeheer. Per project moet worden onderbouwd hoe het zich verhoudt tot de regels voor goede ruimtelijke ordening, een gezonde leefomgeving en alle andere regels die zijn gesteld in de wetten. Dit is het uitgangspunt. Ieder plan dat ontwikkeld wordt zal worden getoetst door de rechter op voldoende onderbouwing en een participatieproces.

Gevraagd wordt of er niet gewacht kan worden op de uitwerking van de zin die is opgenomen in het Regeerakkoord. In die zin staat dat er nieuwe afstandsnormen gaan komen voor windmolens. N.a.v. de uitspraak van de Raad van State inzake Delfzijl was al duidelijk in de Tweede Kamer dat een absolute norm niet handig is want het is bepalend waar de molen staat, wat voor type molen het is en wat de hoogte is van de molen. De zinsnede zoals opgenomen in het Coalitieakkoord zal naar de verwachting van spreker niet betekenen dat er een absolute norm zal komen maar moet worden gelezen als de reparatie die nu plaatsvindt. Dit is niet dit jaar gerepareerd, er loopt een procedure die op zijn vroegst eind 2022 zal worden afgerond mogelijk pas in 2023. Dit zal vervolgens in nieuwe regelgeving gegoten moeten worden. Eind 2023/begin 2024 zal er een beeld zijn van welke normen aan de orde zijn. Tegelijkertijd wil de provincie, conform de afspraken, uitvoering geven aan de RES'en die met elkaar zijn vastgesteld.

In reactie op de zonneweides die mw. Van Andel noemde geeft spreker aan dat 50% van de opbrengsten afkomstig is van zonnepanelen op daken. Dit is meer dan de windmolens zullen opleveren. Zon in combinatie met functies heeft het grootste draagvlak in de samenleving en om die reden wordt dit gestimuleerd bij bedrijven, scholen en parkeergarages.

Ten aanzien van de bevoegdheden klopt het dat de provincie verantwoordelijk is voor windparken van 5 tot 100 megawatt. De mogelijkheid bestaat om dit door te leggen. Gezien de gevoeligheid in de samenleving is de provincie hierin terughoudend en lijkt het verstandiger om deze bevoegdheid bij de provincie te houden. Alle plannen die hieraan ten grondslag lagen zijn goedgekeurd door de betreffende Gemeenteraden, anders waren ze niet opgenomen in de RES'en.

Mw. **Van Andel** (CDA) vraagt of het mogelijk is dat tegen de zin van een gemeente een project er toch komt door een provinciaal inpassingsplan.

Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat dit niet mogelijk is. In de verordening is opgenomen dat alleen plannen die in de RES zijn opgenomen tot uitvoering gebracht kunnen worden en de RES wordt per definitie door de Gemeenteraad vastgesteld.

Mw. **Van Andel** (CDA) merkt op dat de RES over zoekgebieden gaat. Concrete plannen gaan over plekken binnen deze zoekgebieden.

Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat dit klopt. Ieder zoekgebied heeft de Gemeenteraad gepasseerd. Nu volgt de fase waarin de gemeente primair aan de lat staat voor de verdere uitwerking van de zoekgebieden zoals participatie, onderzoek milieuwwaarden e.d. Dit resulteert tot de concretisering van een zoekgebied en de uitvoering. Het provinciaal bevoegd gezag blijft en die bevoegdheden worden niet doorgevoerd naar de gemeenten juist vanwege de gevoeligheden die er zijn.

De gedeputeerde lijkt het onhandig om een lobby te voeren om tot een nieuwe absolute norm te komen zoals 10 keer de tiphoogte. Bovendien is afgesproken dat de provincie geen bovenwettelijke regels hanteert. Hij is wel een lobby gestart om z.s.m. helderheid te geven over hoe de zinsnede in het Regeerakkoord precies geïnterpreteerd moet worden.

Spreker geeft in reactie op mw. Bouhrel aan dat het wel meevalt met het doordenderen. Wat nu wordt geregeld in de herziening van de verordening is drie jaar geleden afgesproken in het Coalitieakkoord en het Klimaatakkoord.

In reactie op dhr. Kanik geeft spreker aan dat zowel op de website als in de nieuwsbrief een begrijpelijke toelichting gekomen m.b.t. deze verordening en hoe deze zich verhoudt tot de verordening 2022. Er zal altijd een ecologische beoordeling plaats moeten vinden voor de NNN-gebieden. Dit wordt gedaan door de provincie.

Dhr. **Kanik** (D66) vraagt een nadere uitleg over de borging van de NNN-gebieden als reactie op de vraag van de gemeente Diemen.

Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat de vraag van de gemeente Diemen was hoe een NNN-gebied dat tevens een zoekgebied is zich tot elkaar verhouden en is de natuur daarbij wel geborgd? Het antwoord hierop is ja, het is in sommige situaties mogelijk om in NNN-gebieden zon en wind te plaatsen maar wel onder strikte voorwaarden. Dit kan pas beoordeeld worden op basis van een ecologische beoordeling. Deze beoordeling zal nog moeten plaatsvinden. Een tweede belangrijk beschermingsgebied is UNESCO. Rondom de Beemster zijn mogelijk mogelijkheden voor kleine windmolens. Samen met de gemeente Purmerend zal een vergelijkbaar traject worden doorlopen als bij de Stelling van Amsterdam is doorlopen. Hierbij worden de mogelijkheden en onmogelijkheden in kaart gebracht en op basis daarvan wordt het gesprek aangegaan met het Rijk en met de Raad voor Cultureel Erfgoed in Nederland.

Inzake de vragen van dhr. Klein over de zorgvuldigheid en belangenafweging geeft spreker aan dat het goed is te beseffen dat de provincie verantwoordelijk is voor windmolenparken van 5 tot 100 megawatt. De provincie zal zorgvuldig bekijken of dit past binnen een gebied. Er wordt gebaseerd op de nu geldende regels maar het is buitengewoon relevant dat er nader onderzoek wordt gedaan.

De RES-kaarten kan de provincie niet eenzijdig aanpassen. Ze zijn vastgesteld door de provincie en alle gemeenten. De beperkingen die worden genomen, zullen duidelijk worden gecommuniceerd richting de gemeenten. Bij een volgende kaart bij de RES 2.0 zal dit helder terug zijn te zien.

Een aantal vragen van dhr. Dekker is reeds beantwoord. Er is geen sprake van opjagen, het gaat om afspraken die een aantal jaren geleden zijn gemaakt en waar de provincie zich aan houdt. Het aanhouden van de 600 meter grens totdat er nieuwe normen zijn frustreert de uitvoering en de afspraken die met de partners zijn gemaakt. De aanpassing van de verordening moet nu worden doorgevoerd.

De intergemeentelijke samenwerking stond vrij kort vermeld in het uitvoeringsprogramma. Toch zijn er vergaande afspraken gemaakt over de gemeentelijke samenwerking die bekrachtigd zijn door alle gemeenten. Over ieder initiatief dat een andere gemeente raakt moet bestuurlijk overleg plaatsvinden. De

gemeente gaat over het eigen grondgebied, hier kan een andere gemeente niet over gaan. Met deze spelregels wordt wel bereikt dat er op alle niveaus overleg moet plaatsvinden tussen de gemeenten. Deze spelregels zijn door alle gemeenten vastgesteld. In de praktijk is de gedeputeerde betrokken bij veel intergemeentelijke gesprekken waaronder samen met Utrecht in het Groene Hart, in Diemen en in de gemeenten in de Zaanstreek Waterland. Het gesprek vindt plaats, de uitkomst is niet altijd gewenst. Mw. **Kaamer van Hoegge** (VVD) geeft aan dat een gesprek iets anders is dan het neerzetten van een grensgebied door de gemeente Amsterdam en de gemeenten Landsmeer en Oostzaan kunnen het verder uitzoeken. Kan de gedeputeerde voorbeelden geven van een proces waar hij bij betrokken was en waar wel een goede uitkomst was?

Gedeputeerde **Stigter** geeft aan dat deze processen nog lopen. De uitkomsten zijn nog niet bekend. Dit komt pas bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden. Op alle niveaus wordt er met elkaar gesproken. De gemeente Amsterdam heeft een herbezinningsperiode ingesteld waarin naar verdere uitwerking wordt gekeken. Hierbij zijn de andere gemeenten ook betrokken.

Door de provincie wordt geen risico gelopen door niet op de aangepaste normen van het Rijk te wachten. Het Rijk komt regelmatig met nieuwe regels en aanpassingen. Als dit aan de orde is, dan zal de provincie de regels hierop aanpassen. De verordening zal een dynamisch document zijn met regelmatige aanpassingen en meestal geldt een fatsoenlijk overgangsregime.

Het betoog van dhr. Van den Berg was duidelijk, hij kan niet helemaal instemmen met de verordening. Het wachten zal ruim 2 jaar duren en de provincie wil doorgaan met de RES. In het addendum van de MER staat het aantal gehinderden opgenomen als het maximum aantal windmolens aan de randen wordt neergezet. Een gehinderde is niet automatisch iemand die gezondheidsschade oploopt. Bij andere geluidsvormen is het aantal gehinderden vaak veel hoger, denk aan verkeersgeluiden.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) geeft aan dat windturbines voor een andere vorm van hinder zorgen. Zijn vraag was wat de gedeputeerde tegen de 60.000 gehinderden zou zeggen.

Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat gezondheid een belangrijk element is in de uitvoering. Hierbij baseert de provincie zich op nadere onderzoeken. De 60.000 gehinderden is een soort worst case scenario. De praktijk zal vele malen lager uitvallen.

De normen zoals die worden gehanteerd en waarop de onderbouwing wordt gebaseerd zijn gebaseerd op gezondheid volgens de huidige inzichten. De provincie volgt deze. Als op basis van de inzichten blijkt dat de normen aangepast moeten worden dan zal dit gebeuren.

Dhr. **Mangal** (DENK) vindt het niet logisch om windturbines te plaatsen terwijl er nog onderzoeken plaats moeten vinden. Kunnen deze op een later moment wel weer weggehaald worden?

Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat zijn insteek niet is om later windmolens weg te halen maar om windmolens op zodanige plekken te plaatsen dat het verantwoord is. Aan de voorkant wordt bepaald waar het wel en niet kan en daarbij worden de normen die er zijn en waarop de rechter de provincie gaat toetsen, heel zorgvuldig bekeken.

Tweede termijn

Mw. **Van Andel** (CDA) vraagt om een nadere duiding van de opmerking dat de provincie goed gaat letten op de gezondheid bij windparken van meer dan 5 megawatt. Is het mogelijk dat er in specifieke situaties wel een grotere afstandsnorm wordt gehanteerd omdat dat beter is voor de gezondheid en leefbaarheid in dat gebied?

Mw. **Bouhlei-Lascaris** (SP) vindt het jammer dat er niet geluisterd wordt naar de insprekers. Op de schriftelijke vragen van de SP heeft de gedeputeerde aangegeven dat de stand van zaken helder is bij de gemeenten. De vraag was of de gedeputeerde hier wat meer over kan vertellen. Ook de vraag waarom het niet mogelijk is om een stapje terug te doen voordat een stap voorwaarts wordt gezet.

Dhr. **Klein** (CU) begrijpt dat de RES-kaarten pas bij de volgende versie aangepast kunnen worden. Is het wel mogelijk dat de suggesties en normen die inmiddels zijn meegenomen en vastgesteld al wel verwerkt worden in de RES-kaarten. Niet als officiële aanpassing van de zoekgebieden maar als duidelijk kader waarbinnen het niet volgens de normen past.

Mw. **Kaamer van Hoegge** (VVD) vraagt of het afsprakenkader met de gemeenten een objectief en toetsbaar proces is of is dit een subjectief proces met een veto voor de initiatief nemende gemeente.

Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat het bevoegd bezag een onderbouwing moet opstellen waarin wordt aangegeven welke geluidsnormering van toepassing is. Dat wordt gedaan door gedegen onderzoek en op basis daarvan kan het een andere uitkomst hebben. Dit zal de provincie op een zorgvuldige manier doen. Als dat niet gebeurt, zal de rechter het onderuit halen.

Richting mw. Bouhlei-Lascaris geeft hij aan niet goed te begrijpen op welke onduidelijkheden zij doelt. Ook is het niet de bedoeling is om een stap terug te zetten om vooruit te kunnen. Er is beleid dat de uitvoering van vastgesteld beleid niet mogelijk maakt. Het is dan logisch om een stap te zetten om het vastgestelde beleid wel uit te kunnen voeren. Mochten er over 2 of 3 jaar nieuwe normen zijn dan wordt de verordening hierop aangepast.

Mw. **Bouhlei-Lascaris** (SP) geeft aan dat de onduidelijkheden die zij noemde de woorden van de gedeputeerde zijn op de schriftelijk gestelde vragen van de SP. Er werd toen aangegeven dat er niet veel zicht is op de stand van zaken bij de gemeenten.

Gedeputeerde **Stigter** vraagt om een nadere toelichting omdat hij niet meer helder heeft wat hij hier bedoelde. Mw. **Bouhlei-Lascaris** zal dit overleggen in de fractie en hierop terugkomen.

Gedeputeerde **Stigter** komt nog terug op de RES-kaarten. Als in de verordening sommige zaken nagenoeg onmogelijk zijn gemaakt dan is het goed om hierover te communiceren richting de bewoners en gemeenten. Hij zoekt hiervoor naar een goede vorm.

In antwoord op mw. Kaamer van Hoegge geeft gedeputeerde **Stigter** aan dat de afspraken die zijn gemaakt over hoe er tussen gemeenten gecommuniceerd moet worden en op welke niveaus dit moet gebeuren is opgenomen in het uitvoeringsprogramma dat is vastgesteld door ieder College. Het heeft de status van bestuurlijk vastgesteld en we kunnen elkaar hierop aanspreken.

De voorzitter constateert dat er een amendement van JA21 en CDA wordt opgesteld m.b.t. de 600 meter norm. Er is door de gedeputeerde een toezegging gedaan aan dhr. Klein.

Het onderwerp wordt een bespreekpunt in de PS-vergadering.